

**SŁOWNIK GWARY POZNAŃSKIEJ / WIELKOPOLSKIEJ
– XXVI KONKURS WIEDZY O WIELKOPOLSCE**

KLASY III – IV

akuratny – dokładny, staranny
angryst – agrest
bana – pociąg
bimba – tramwaj
bryle – okulary
brachol – brat
bręczyć – marudzić
chichrać się – śmiać się
dudlać – płakać
flaszka – butelka
giglać – łaskotać
ględzić – marudzić
gwiazdor – Św. Mikołaj w Boże Narodzenie czyli Gwiazdkę
gzik, gzika, gzcicka – twarożek ze śmietaną i cebulą, ze szczypiorkiem /lub z oliwą /
gzub – małe dziecko
hazaj – zajęc
heksa – wiedźma
hycać – skakać
jabzo – jabłko
kieloch – ząb
kejter – pies
klara – słońce
kربول / korbал – dynia
laczki – obuwie domowe bez pięty
lelać – rozpieszczać
makocz – makowiec
miągwa – beksa, osoba płacziwa
nadusić – nacisnąć
nygus – leń
odkluczyć – otworzyć zamek
ostrzytko – temperówka
plyndze – placki ziemniaczane
pyra – ziemniak
pyry w mundurkach – ziemniaki gotowane w łupinach
redyski, redychy – rzodkiewki
rojber – łobuz, także o rozrabiającym dziecku
ryczka – niski taboret
szneka – drożdżówka
szneka z glancem – drożdżówka z kruszonką, z lukrem
sprawunki – zakupy
sznytka – skibka chleba
sztrykować – robić na drutach
szwamka – gąbka
trzewiki – buty
tytka – torebka papierowa

uhajtnąć – uciąć, skaleczyć się
weko – słoń do zapraw
wemborek, wymborek – wiadro
wuja – wujek, stryjek
wuchta – wielka ilość
wyćpić, wyćpnąć – wyrzucić
wyro – łóżko

KLASY V – VIII

akuratny – dokładny, staranny
ancug – ubranie, garnitur
angryst – agrest
antrejka – spiżarnia przy kuchni, sień lub przedpokój
bachać się – kąpać się
badejki – kąpielówki
bąbas – małe dziecko
bana – pociąg
bimba – tramwaj
bryle – okulary
biniol, binks – siniak
blubrać – gadać, głądzić
brachol – brat
bręczeć – marudzić
brękot – maruda
chapsnąć – ugryźć
chichrać się – śmiać się
ciągiem – ciągle, nieustannie
ćmik – papieros
drynda – taksówka
dudlać – płakać
dycht – całkiem
dylać – tańczyć, uciekać
ejber – łobuz
eka – narożnik, kąt, banda
fefry, fefrać się – strach, bać się
flaszka – butelka
fyrtel – dzielnica, część dzielnicy, najbliższa okolica
gamuła – niezdara, gamoń
garować – spać
gajgi – skrzypce
gichnąć – wylać, nalać, oblać
giglać – łaskotać
glazejki – skórzane rękawiczki głądzić – marudzić
graty – rupiecie
gwiazdor – Św. Mikołaj w Boże Narodzenie czyli Gwiazdkę
gzik, gzika, gzcicka – twarożek ze śmietaną i cebulą, ze szczypiorkiem /lub z oliwą /
gzub – małe dziecko
hajtnąć – uciąć
hazaj – zając

haczka – motyka
hajcować – palić
heklować – szydełkować
heksa – wiedźma
hycać – skakać
jabzo – jabłko
japa – dziura lub twarz
kalafa – twarz
kieloch – ząb
kierz / kierzki – krzak, krzaki
kejter – pies
kluka, kluber, kliber – nos
klara – słońce
klejdry – plotki
kربول / korbал – dynia
kromka – piętka chleba
laczki – obuwie domowe bez pięty
latoś – tego roku
lelać – rozpieszczać
lola – kij, pałka, laska
makocz – makowiec
maryjanka – majeranek
miągwa – beksa, osoba płacziwa
mrzygłód – niejadek, ktoś wychudzony
nadusić – nacisnąć
na szagę – na skróty, na skos
narychtować – przygotować, naprawić
nieusłuchany – niegrzeczny
nygus – leń
oblec – włożyć, ubrać
odkluczyć – otworzyć zamek
ogigle – gałązki bez liści, zwiędnięte kwiaty
opypłać się – ubrudzić się
ostrzytko – temperówka
parzybroda – zupa z kapusty, tzw. „kapuśniak”
plyndze – placki ziemniaczane
poruta – wstyd, kompromitacja
przechadzka – spacer
przepękać – przetrzymać
przesmradzać – wybrzydzać
pyra – ziemniak
pyry w mundurkach – ziemniaki gotowane w łupinach
rajzować – podróżować
rampuć, rumpuć – gęsta zupa jarzynowa
redyski, redychy – rzodkiewki
rojber – łobuz, także o rozrabiającym dziecku
ruła – spokój
ryczka – niski taboret
skitrać – schować
szkloki – landrynki
szneka – drożdżówka

sznoka z glancem – drożdżówka z kruszonką, z lukrem
smaka – apetyt
spartolić – zepsuć
sprawunki – zakupy
spucnąć – zjeść
sznytka – skibka chleba
sztrykować – robić na drutach
szwamka – gąbka
świgać – rzucać , śwignąć – rzucić
taścić – nieść
trzewiki – buty
tytka – torebka papierowa
uhajtnąć – uciąć, skaleczyć się
umorusać się – pobrudzić się
upitrasić – ugotować
weko – stój do zapraw
wemborek, wymborek – wiadro
wknaić się – wcisnąć się, wleźć gdzieś
wuja – wujek, stryjek
wuchta – wielka ilość
wyćpić, wyćpnąć – wyrzucić
wykopyrtnąć się – przewrócić się ,wywrócić się, np. na lodzie
wymborek – wiadro
wyro – łóżko

Opracowała: Wiesława Surdyk-Fertsch